

2018/19

RELIXIÓN CATÓLICA
5º EP
CEIP A MAÍA

ÍNDICE

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	6
CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS DE RELIXIÓN CATÓLICA	10
CONTIDOS , CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CRITERIOS DE	10
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLES	12
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DA MATERIA	12
MATERIAIS E RECURSOS DIDACTICOS	13
CRITERIOS DE AVALIACIÓN E DE CUALIFICACIÓN.....	13
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	13
MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	15
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	15
ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC.....	15
ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR.....	15
ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA.....	15
MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	15

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A presenza do ensino relixioso na escola responde, en primeiro lugar, á importancia que esta materia ten dentro da educación para que o alumno poida conseguir un desenvolvemento pleno e integral da súa personalidade. A necesidade de sentido do ser humano é unha evidencia á que a escola necesariamente debe dar resposta. A educación da dimensión relixiosa é parte fundamental para a maduración da persoa. Non podería existir unha formación integral e, unha educación de calidade, se non se permitise o desenvolvemento de todas as dimensións inherentes ao ser humano, entre as cales se atopa a relixiosa. Esta capacidade básica da persoa adquire o seu auténtico cumprimento cando se descobre o sentido da vida. O ensino da relixión católica nos centros escolares axudará aos estudantes a ensanchar os espazos da racionalidade e adoptar unha actitude de apertura ao sentido relixioso da vida, sexa cal for a súa manifestación concreta.

A Declaración Universal de Dereitos Humanos de 1948 recoñece a liberdade relixiosa de persoas e pobos. Pola súa banda, a Constitución Española non só recoñece a liberdade relixiosa senón tamén garante «o dereito que asiste aos pais para que os seus fillos reciban a formación relixiosa e moral que estea de acordo coas súas conviccións» no artigo 27.3. Un dereito que tamén forma parte de tratados internacionais recoñecidos por España como o Pacto Internacional de Dereitos Económicos Sociais e Culturais no seu artigo 13.3 e a Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea, artigo 14.3, entre outros.

A Igrexa, como se recolle no número 2 da *Gravissimum Educationis*, realizou continuos esforzos para favorecer que a formación relixiosa se imparta no ámbito escolar, como contribución decisiva á formación integral da persoa. Por ese motivo, a Santa Sé subscribiu un Acordo Internacional co Estado Español sobre Ensino e Asuntos Sociais, asinado o 3 de xaneiro de 1979, onde se outorga a competencia para elaborar o currículo da materia de Relixión e Moral Católica á xerarquía eclesiástica (art. 6).

O ensino da relixión católica na escola responde á necesidade de respectar e ter en conta o conxunto de valores e significados nos que a persoa naceu como hipótese explicativa da realidade e que se denomina tradición.

Para iso, a relixión católica pretende contribuír á educación integral do estudante en dúas direccións. Por unha banda, responde á dimensión relixiosa de todo ser humano e, por outra, introdúceo na realidade á luz dunha hipótese ofrecida por unha historia e unha tradición. Deste xeito, promóvese o recoñecemento dun sentido da existencia dun xeito coherente co propio desenvolvemento psico-evolutivo do alumnado.

A Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa, no artigo 6.1, define o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha dos ensinos. Por iso, o contido do currículo parte da experiencia humana e desenvólvese de xeito respetuoso coas etapas do desenvolvemento infantil e adolescente, colaborando, neste sentido, coas aprendizaxes instrumentais e transversais propias de cada etapa educativa.

O desenvolvemento do currículo estrutúrase en catro grandes bloques que pretenden recoller o saber antropolóxico cristián acumulado ao longo dos séculos. Eses bloques parten do sentido relixioso do home, continúan co estudo da revelación; Deus maniféstase ao home e faio nunha historia concreta, con personaxes e situacións que o alumnado debe coñecer e que contribuirán á súa comprensión do mundo. Dita revelación culmina en

Xesucristo e a mensaxe evanxélica, centro do terceiro bloque do currículo e eixe vertebrador da materia. Para rematar, estúdase a Igrexa como manifestación da presenza continuada de Xesucristo na historia. Convén subliñar, xa que logo, lonxe dunha finalidade catequética ou de adoctrinamento, o ensino da relixión católica ilustra aos estudantes sobre a identidade do cristianismo e a vida cristiá.

A estrutura do currículo de Educación Primaria intenta poñer de manifesto a profunda unidade e harmonía da iniciativa creadora e salvadora de Deus. O primeiro bloque parte dos datos máis evidentes: a constatación da realidade das cousas e os seres vivos, de modo especial o home. Impónsenos a súa existencia como dato evidente. Nun segundo paso, si a persoa non se queda no primeiro impacto ou simple constatación da súa existencia, ten que recoñecer que as cousas, os animais e o ser humano non se dan ó ser a si mesmos. Logo outro fainos ser, chámanos á vida e manténlla. Por iso, a realidade en canto tal é signo de Deus, fala da súa existencia.

A iniciativa creadora de Deus ten unha finalidade: establecer unha relación de amizade co home. É dicir, Deus creou ao ser humano para que sexa feliz en relación con El. Os relatos bíblicos da Creación e o Paraíso exemplifican fermosamente a finalidade da creación da persoa e do mundo enteiro para o seu servizo. Da súa orixe creatural e da súa chamada a participar na amizade con Deus xorde a súa dignidade inviolable.

Non entanto, o ser humano pretende apropiarse do don de Deus prescindindo del. Nisto consiste o pecado. Este rexeitamento de Deus ten como consecuencia no ser humano a imposibilidade de ser feliz. Dado que a súa natureza está feita para o ben, a súa experiencia de mal e de límite faille botar de menos a plenitude que el non pode darse por si mesmo e busca dalgún modo restablecer a relación con Deus. Esta necesidade do ben, o desexo de Infinito que caracteriza ao ser humano exprésase nas relixións como procura do Misterio.

A esta procura humana Deus responde manifestándose na historia. Para iso, elixe un home, Abrahán, do que formará o pobo de Israel, con quen establece unha alianza no monte Sinaí. A través de feitos e palabras Deus irá dándose a coñecer aos homes dese pobo. Todo este acontecer histórico da manifestación de Deus está recollido nos libros sagrados da Biblia. Neste conxunto de libros non só se recolle as diferentes intervencións de Deus na historia, senón tamén o ensino que comunica ao seu pobo para que viva unha vida santa; unha sabedoría que influirá positivamente na vida do pobo de Israel e, co tempo, no mundo enteiro.

A historia de Israel exemplifica a traizón e rebelión dos homes ante a iniciativa amorosa de Deus e ao mesmo tempo pon en evidencia a constante fidelidade divina. A promesa dun salvador cumprírase en Cristo Xesús.

Xesús, o Fillo de Deus, faise presente na historia para levar a cabo a misión encomendada polo Pai. En Xesucristo cúmprese o desexo de felicidade que o home descobre no seu corazón.

Xesús non só desvela o misterio humano e lévao á súa plenitude, senón que manifesta o misterio de Deus, fainos coñecer que o verdadeiro Deus é comuñón: Deus un e trino.

Aqueles que participan da vida de Cristo forman a Igrexa, que é a gran familia de Deus. Continuamente xerada pola acción de Xesucristo a través dos

sacramentos,ponse no mundo como inicio dun mundo novo, dunha cultura nova. A Igrexa é a prolongación de Cristo no tempo e o espazo. Só nela a persoa humana atópase co Xesucristo vivo.

A vida eclesial é alimentada e servida mediante os diferentes sacramentos instituídos por Xesucristo, está ritmada polos tempos litúrgicos, exprésase na oración comunitaria e a caridade, fructifica na xeración dunha civilización do amor.

Estes catro bloques que compón a materia de relixión católica inclúen conceptos, procedementos e actitudes, que permite o coñecemento de si mesmo, da realidade e dos problemas que esta suscita. Por iso, os contidos xerais da materia contribúen á consecución dos obxectivos propostos para as diferentes etapas.

Este currículo válese dos elementos cristiáns presentes na contorna do alumnado, as imaxes e símbolos, a linguaxe e outros recursos, para a comprensión da relixiosidade propia de cada etapa evolutiva. Desenvólvese así a competencia en comunicación lingüística, que se serve da linguaxe que conforma a cultura e tradición que se transmite dunha a outra xeración. Así, a linguaxe bíblica e a súa riqueza de expresión e simboloxía, a linguaxe doctrinal e a súa precisión conceptual, analítica e argumental e a linguaxe litúrxico e a súa proximidade á linguaxe dos símbolos do pobo cristián, axudarán ao desenvolvemento desta competencia nos estudantes. Sen esquecer a singularidade que esta materia aporta á dimensión de escoita da comunicación.

Así mesmo, o ensino escolar da relixión católica favorece o desenvolvemento da responsabilidade persoal e social e das demais virtudes cívicas, para o ben común da sociedade, contribuíndo así á adquisición das competencias sociais e cívicas. Esta educación da dimensión moral e social da persoa, favorecerá a maduración dunha corresponsabilidade, o exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade.

Por outra banda, a relixión católica aporta á competencia cultural e artística o significado e valoración crítica de tantas obras da nosa contorna, motivando o aprecio pola propia cultura e estímulo adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas. A cultura e a historia occidental, a propia historia, non poden ser comprendidas e asumidas si prescínlese do feito relixioso presente sempre na historia cultural dos pobos. De igual modo, a expresión artística da fe segue colaborando na actualidade ao enriquecemento do noso patrimonio cultural.

A competencia para a autonomía e iniciativa persoal desenvólvese no estudante partindo do verdadeiro coñecemento de si mesmo, das súas potencialidades, da súa dignidade e do seu sentido. A formación relixiosa católica aporta a devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, á cultura e á identidade da persoa humana. Unha cosmovisión que fai posible a formación integral do estudante fronte a visións parciais.

En canto aos contidos procedimentais, a materia de Relixión católica forma de xeito transversal nunha serie de procedementos fundamentais para a comprensión do feito cristián. Estes contidos procedimentais adquirense ao longo do desenvolvemento curricular, colaborando así na consecución das competencias asignadas aos currículos de Educación Primaria. Concretamente os contidos procedimentais de relixión católica desenvolverán especialmente as seguintes competencias: *Comunicación lingüística, Aprender a aprender, Competencias sociais e cívicas e Conciencia e expresións culturais.*

Os contidos procedimentais básicos da materia de relixión católica son os seguintes:

- *Observación da realidade.* O feito relixioso nace da apertura do ser humano á realidade total. A materia de relixión católica pretende colaborar na formación da dimensión natural que nace do asombro ante o real e empúxanos a preguntas últimas sobre o sentido. Observar é máis que ver e require dun adestramento en disposicións específicas que non eviten as dimensións espirituais do real.
- *Procura de información, manexo e interpretación de fontes bíblicas.* O estudo do cristianismo require o manexo das Sagradas Escrituras e textos referidos ás mesmas que forman parte do corpus teolóxico acumulado ao longo da historia.
- *Reflexión Crítica.* O desenvolvemento da materia axuda a coñecer a xénese das ideas dominantes, a detectar prexuízos fronte á verdade, a examinar con profundidade as propias ideas e sentimentos fundamentais.
- *Exposición e argumentación respectuosa das crenzas relixiosas propias e alleas.* A materia de relixión católica contribúe á formación de competencias que permitan expoñer e defender a racionalidade das propias crenzas relixiosas e o respecto polas alleas.

Para rematar, hai que destacar que a materia contribúe á consecución de contidos de carácter actitudinal que son coherentes cos obxectivos básicos de cada etapa. Permite coñecer e apreciar os valores e normas básicas de convivencia; desenvolver hábitos de traballo e esforzo e de responsabilidade no estudo; a confianza en si mesmo para un desenvolvemento adecuado da personalidade. Tamén favorece de xeito directo a adquisición de habilidades para a prevención e resolución pacífica de todo tipo de conflitos e o coñecemento, comprensión e respecto das diferentes culturas, así como das diferenzas entre persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación.

CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia contribúe á valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía. Á súa vez, apoia e dá sentido ás habilidades e ás destrezas relacionadas coa ecoloxía que se adquiren desde a devandita competencia.

Esta área posibilitáanos iluminar as respostas e as solucións aos problemas que xorden na interacción do ser humano con todo o relacionado co ámbito da ciencia e a tecnoloxía.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co medio natural de xeito respectuoso.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no medio natural e as repercusións para a vida futura.
- Xerar criterios persoais sobre a visión social sobre a estética do corpo humano fronte ao seu coidado saudable.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.

- Elaborar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

Para un bo desenvolvemento desta competencia nesta área, a utilización dos diversos modos de comunicación será fundamental xa que o diálogo da fe coa cultura esixe adestrarse na escoita da Palabra de Deus, a exposición de cada un dos contidos coas súas argumentacións adecuadas ás diferentes idades do alumnado. Por iso, será decisivo dotar os alumnos de ferramentas co fin de que cheguen a dominar a competencia comunicativa en todas as súas facetas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e claro calquera tipo de información.
- Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.
- Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor,...
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Nesta área posibilitarásenos manexar ferramentas desde un sentido ético e de responsabilidade para poder acceder ás distintas fontes que nos faciliten coñecer e afondar nesta materia. Será fundamental traballar desde fontes fiables que favorezan a claridade de contidos para crear no alumnado unha base sólida e cheguen a xerar os seus propios criterios sobre diferentes contextos nos que se poidan desenvolver.

Na área de Relixión Católica adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia relaciónase cos seus aspectos de coñecemento e valoración de toda a expresión artística, simbólica, histórica, de costumes, ritos, festas, valores, modos de vida... O alumnado verase enriquecido cos valores que leva consigo o feito relixioso en toda a súa expresión artística, cultural e estética,

teolóxica e vivencial. Con iso contribúe á conservación e á valoración do patrimonio cultural.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

Esta competencia recolle todas as formas de comportamento que preparan as persoas para participar dunha forma eficaz e construtiva na vida social e profesional; por iso, dotaremos o alumnado de ferramentas que favorezan e fomenten os valores de respecto, cooperación, solidariedade, xustiza, non violencia, compromiso e participación como piares para a súa formación. Estes valores a fomentar teñen a súa fundamentación e referencias cristiás na filiación no amor a Deus.

Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

É fundamental que o alumnado descubra a súa identidade persoal a través dunha apertura ao significado último e global da súa existencia humana. A súa iniciativa persoal dependerá sempre que adestre nun autoconhecimento, en explorar as súas potencialidades, en buscar o sentido a cada unha das cousas que acontecen na súa vida.

O espírito emprendedor do alumno formarase a partir da disposición e actitude que poida dispoñer. Dotaráselle de destrezas e habilidades para que a transformación social do mundo no que vivimos sexa unha realidade grazas ao espírito de emprendemento do alumno.

Neste caso, os descritores que adestrar serían:

- Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.
- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.

- Priorizar a consecución de obxectivos de grupo a intereses persoais.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Encontrar posibilidades no contorno que outros non ven.
- Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender nesta área pode axudar ao alumnado a ser protagonista do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe como resposta á vontade de Deus de que o ser humano colabore de modo activo e libremente segundo o plan establecido por El.

Nesta área será decisivo o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario proponendo un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que ha de ser lúcido na busca da verdade e do ben.

- Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:
- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente,...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.

Competencias específicas na área de Relixión e Moral Católica

O ensino relixioso católico estrutúrase a partir de catro dimensións que fundamentan as competencias específicas do ensino relixioso católico.

- *Dimensión cultural e histórica.* Está presente no ensino relixioso, dado que o patrimonio cultural, histórico e antropolóxico-axiolóxico que gran parte das sociedades reciben do pasado está vertebrado por contidos relixiosos.
- *Dimensión ético-moral.* Esta dimensión fai posible a maduración na responsabilidade, o exercicio da solidariedade e da caridade. Todo iso fundamentado na Palabra e nos feitos de Xesucristo.
- *Dimensión humanizadora.* Faculta o alumno para dar resposta aos seus interrogantes máis radicais, facendo á súa vez posible a formación de homes e mulleres conscientes, críticos, libres e creadores.
- *Dimensión epistemolóxica.* Os seus contidos son saberes cunha fundamentación e unha metodoloxía científica propia, implantados con rigor e tradición no noso contorno cultural

CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS DE RELIXIÓN CATÓLICA

1. Descubrir e comparar algúns símbolos, xestos e obxectos da natureza empregados nas celebracións cristiás e nas relixións monoteístas para mellorar a convivencia.
2. Comprender e apreciar os principais xestos que utilizan os cristiáns para relacionarse con Deus e expresarlle o seu amor.
3. Identificar e valorar os mandamentos como expresións do amor de Deus e normas que axudan a mellorar a relación con Deus e a convivencia cos demais.
4. Comprender e respectar as festas e celebracións do ano litúrxico e o culto cristián.
5. Identificar a Xesucristo como o modelo que seguen os cristiáns para practicar o ben e a verdade na vida persoal e social.
6. Coñecer e aplicar as principais ensinanzas de Xesús narradas nos Evanxeos e nas súas parábolas para mellorar a convivencia entre as persoas.
7. Descubrir e valorar o significado do templo católico e as imaxes relixiosas.
8. Coñecer e vivenciar a música relixiosa como expresión da fe católica e relixiosa que promove a unidade con Deus, mellora a convivencia e forma parte do patrimonio cultural.
9. Comprender o significado cristián, festivo e celebrativo das festas máis importantes sobre a Virxe María para saber participar nelas de forma cívica e relixiosa.
10. Tomar conciencia da importancia que ten a fe na vida eterna para os cristiáns e para ser feliz na vida diaria.
11. Descubrir o significado dos principais acontecementos da paixón, morte e resurrección de Xesucristo e a mensaxe cristiá que revelan para todos os tempos.
12. Crear ideas e opinións sobre cuestións diversas a partir das ideas achegadas por outras persoas.
13. Adquirir habilidades de organización para a realización de tarefas escolares que promovan a responsabilidade.

CONTIDOS , CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E TEMPORALIZACIÓN

CONTIDOS

Bloque 1. O sentido relixioso do home

A persoa humana foi creada cun desexo de ben

O ser humano sente ledicia cando realiza ou recibe o ben

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

Deus fai alianza co seu pobo

Deus desexa un pobo santo: os dez mandamentos

A biblia: Estrutura e composición

Bloque 3 Xesús, cumprimento da Historia da salvación

O encontro con Xesús desvela á persoa a súa verdadeira identidade

Os signos do reino: os milagres

A Resurrección: cumprimento do plan salvífico de Deus

Bloque 4 Permanencia de Xesús na historia: A Igrexa

A Igrexa: ministerios e servizos

A Eucaristía, renovación do sacrificio de Xesús na cruz

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. O senso relixioso do home

Recoñecer e estimar que Deus creou a persoa humana con desexo de ben.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

1. Interpretar o significado da Alianza de Deus co pobo.
2. Comprender e respectar as características do pobo que Deus quere contidas no decálogo.
3. Distinguir e memorizar os distintos tipos de libros do Antigo e Novo Testamento.
4. Explicar os diferentes autores e momentos da historia no que se compuxo a Biblia.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

1. Recoñecer en relatos evanxélicos o cambio que xenera o encontro con Xesús.
2. Coñecer e Interpretar o significado dos milagres de Xesús como acción de Deus.
3. Comprender que Deus rescata a Xesús da morte.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

1. Coñecer e respectar a composición da Igrexa.
2. Identificar o vínculo que existe entre a Última Cea e a paixón, morte e resurrección de Cristo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

As cualificacións irán en función de varios factores, e entrarán a formar parte da cualificación seguindo estas porcentaxes:

- 40% - observación sistemática do alumnado (finalización de tarefas, participación na aula...) Listas de cotexo
- 30% - traballo individual e grupal (fichas, proxectos, cadernos...)
- 10% - fichas de avaliación
- 20% - comportamento e conduta (cumplimento das normas da aula e do centro, respecto cara a contorna, actitude cara a aprendizaxe...)

TEMPORALIZACIÓN

1º TRIMESTRE

- Comezamos con ilusión
- A vida é o gran regalo
- A familia dos fillos de Deus
- Imos buscar respostas

2º TRIMESTRE

- Xesús é o Mesías esperado
- “Deixárono todo e seguirono”
- Facemos as paces
- Alegrámonos como María de Nazaret

3º TRIMESTRE

- Amádevos como eu vos ameí
- Seguimos a Xesús
- Construimos un mundo mellor
- Vivimos con esperanza

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Bloque 1. O senso relixioso do home

- 1.1 Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo human do ben. Comparte co seus compañeros os trazos máis significativos. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.1 Xustifica críticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.2 Propón situacións na historia que manifestan o beneficio de facer o ben.. (Grao mínimo de consecución 60%)

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

- 1.1 Define o término bíblico de Alianza.. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 1.2 Explica e sintetiza os trazos característicos da Alianza de Deus co seu pobo. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.1 Clasifica e é consciente do contido do decálogo. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.2 Describe coas súas palabras experiencias da súa vida relacionadas cos mandamentos. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 3.1 Nomea e clasifica os grupos de libros no Antigo e Novo Testamento. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 4.1 Confecciona materiais para situar cronolóxicamente os principais libros da Biblia. (Grao mínimo de consecución 60%)

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- 1.1 Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.1 Selecciona, xustifica a elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.2 Dramatiza con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 3.1 Extrapola as afirmacións das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstolos onde se recoñece que a resurrección é acción de Deus. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 3.2 Reconstrúe utilizando as TIC os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos.
- 3.3 Busca e explica signos e xestos da Comunidade cristiá onde se manifesta a presenza de Xesús hoxe. (Grao mínimo de consecución 60%)

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- 1.1 Identifica e describe os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.1 Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea. (Grao mínimo de consecución 60%)
- 2.2 Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea. (Grao mínimo de consecución 60%)

(Procedementos de avaliación: Observación diaria sistemática do alumno. Fichas, libro de texto, caderno, probas de avaliación)

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DA MATERIA

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo reflexivo individual no desenvolvemento das actividades individuais.

- Traballo en grupo cooperativo: facer grupos de 3 ou 4 alumnos e alumnas e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesorado para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.
- Posta en común en gran grupo despois do traballo individual ou grupal.
- Círculos de aprendizaxe.
- Exposición do profesorado.

MATERIAIS E RECURSOS DIDACTICOS

- Libro de texto dixital *Relixión Católica 5 EP*, Tobih, editorial rodeira.
- Murais.
- Recursos educativos dixitais.
- Rede para a aula.
- Encerado dixital.
- Novo Testamento ou *Biblia*.
- Dicionario
- Material funxible.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E DE CUALIFICACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Recoñecer que o desexo de Deus está inscrito no corazón do home, porque o home foi creado por Deus e para Deus. De múltiples maneiras, na súa historia, e ata o día de hoxe, os homes expresaron a busca de Deus por medio das súas crenzas e os seus comportamentos relixiosos (oracións, sacrificios, cultos). A unión íntima e vital con Deus pode ser esquecida e mesmo rexeitada, pero Deus non cesa de chamar a todo home.
2. Tomar conciencia de que o home se interrogou sempre ante as marabillas do universo e a existencia humana. Comprender a Creación como obra de Deus. Toda a Creación é boa porque Deus a fixo. O relato bíblico proclama a creación do universo enteiro por Deus, “o ceo e a terra”.
3. Saber responder algunhas preguntas sobre o home e a evolución da natureza. Saber que no íntimo do home vemos que se distingue da natureza: o home ten espírito, intelixencia, vontade libre, conciencia; por iso, se asemella máis a Deus que ao mundo creado.
4. Recoñecer que o Deus que se manifesta na Escritura é un Deus Creador. Chamando ás cousas á existencia fai triunfar o amor. Coloca o amor na orixe mesma do ser. Creando o mundo pola súa Palabra triunfou sobre os poderes do caos (Xn. 1,2). O home posúe unha dignidade e responsabilidade para colaborar con Deus no coidado do mundo. O amor se é creador non é un vago sentimento.
5. Recoñecer e valorar a novidade que supón a forma de comunicación divina e a gratuidade da súa linguaxe baseada no amor que se expresa na persoa de Cristo na Biblia.
6. Valorar o amor de Deus que se manifesta en aceptar o risco de crear seres que o esquezan e o neguen; vencer o mal a forza do ben; seguir creando e recreando; asumir no seu propio Fillo o sufrimento.
7. Apreciar a acción salvadora de Xesucristo. Foi o que en verdade cambiou o rumbo da escravitude do mal e do pecado. El é o Salvador. Toda a historia da salvación, dirixida por Deus en favor dos homes, prepara o

- camiño para a súa vinda. El é o Cordeiro de Deus que quita o pecado do mundo.
8. Descubrir en Xesucristo Salvador un modelo radicalmente novo de vida que leva consigo unha conversión persoal.
 9. Valorar a fe, o amor e a esperanza da Virxe María. Ela é Nai de Deus porque dela naceu Xesucristo, que é verdadeiro Deus, nacido do Pai antes de todos os séculos e é verdadeiro home nacido de María, traballou coas súas mans de home, intelixencia e corazón tamén de home. Verdadeiro Deus e verdadeiro Home. A promesa de Deus de enviar un salvador cúmprese co nacemento de Xesús en Belén.
 10. Comprender as condicións básicas para seguir a Xesús é responder á súa chamada, fiarse da súa Palabra, camiñar como El camiñou para poder recibir o Reino de Deus que nos trae. Xesús di aos que queren seguilo: non sodes vós os que me elixistes, son eu quen vos elixín e destineivos para que vaiades e deades froito.
 11. Coñecer o contido dos sacramentos afondando neles como celebracións festivas e comunitarias da comunidade cristiá. Cristo actúa especialmente e perpetúa na Igrexa os seus actos salvadores. Na Confirmación dáenos o Espírito de Xesús para que sexamos as súas testemuñas. Coa Orde Sacerdotal conságranse novos sacerdotes para o servizo da Igrexa.
 12. Coñecer o sentido que Cristo dá á autoridade da Igrexa, que se exerce como servizo. Para implantar o seu reino Cristo envía os seus apóstolos e os seus sucesores. Del reciben o poder de obrar no seu nome. O Señor fixo a Pedro fundamento visible da súa Igrexa. O Papa goza dunha potestade suprema, plena e universal para coidar as almas. Os bispos, instituídos polo Espírito Santo, suceden aos apóstolos. Cada un dos bispos é o principio e fundamento visible de unidade nas súas igrexas particulares. Os bispos, axudados polos presbíteros, os seus colaboradores, e os diáconos, teñen a misión de ensinar a fe, celebrar o culto e dirixir a súa Igrexa.
 13. Orientar o sentido último da vida como plenitude do encontro con Deus. O cristián espera a segunda vinda de Xesús, á fin dos tempos como Xuíz e Señor de todos os homes.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1. Traballos.

Valoración (6)

Instrumento de avaliación: Observación sistemática do alumnado e listas de cotexo.

- Participación (2)
- Traballo individual: fichas (1), libros (1), actividades avaliación (1)
- Traballo grupal: Proxectos (1)

2. Comportamento e conduta.

Valoración (4)

Instrumento de avaliación: Cartillas de comportamento

- Cumprimento das normas (1)
- Respecto cara a contorna (1)
- Actitude cara a aprendizaxe (1)
- Interese e esforzo (1)

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

En cada unidade traballaranse actividades específicas de reforzo e/ou ampliación en función das necesidades do alumnado, dado que non tódolos nenos/as aprenden do mesmo xeito e ao mesmo ritmo.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Actividades para conmemorar diferentes festas cristiás(Nadal, Semana Santa...)

Participarase nas conmemoracións que se celebren no presente curso no colexio, así como na revista escolar con traballos dos nenos-as.

ACCÍONS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: Procura de imaxes, información ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.
<i>Recursos dixitais na web</i>	Actividades interactivas (aplicables no encerado dixital interactivo): O alumno responde seleccionando a opción correcta, clasificando os elementos en diferentes grupos ou situándoos na súa posición correcta.

ACCÍONS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR

Lectura:

- Lectura do libro de texto.
- Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en apoio dixital (internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos e intervencións: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en papel e en pantalla.

ACCÍONS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

Trataremos temas que afecten á boa convivencia do grupo e ao conxunto do centro, tomando como exemplo a Xesús e a mensaxe de amor ao próximo que Él nos deixou).

MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Debido ao carácter interrelacional do proceso de ensino-aprendizaxe, o profesor de Relixión Católica tamén deberá revisar continuamente a súa labor docente na medida que os resultados acadados non respondan ás previsións. A avaliación, polo tanto, afecta a todos os implicados no proceso educativo no cal se dan relacións humanas recíprocas que serán máis enriquecedoras na medida en que todos os suxeitos aporten o mellor de si mesmos.

O profesor avaliará os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente en relación co logro dos obxectivos do currículo, e tamén en relación ás necesidades educativas do centro e ás características específicas dos alumnos/as.

Os resultados da avaliación da aprendizaxe dos alumnos/as e do proceso de ensinanza, servirán para modificar aqueles aspectos da programación educativa que se detectaron como pouco axeitados ás características dos alumnos/as e ao contexto do centro.

Para levar a cabo o seguimento do desenvolvemento da programación didáctica, así como o seu rendemento e a súa posterior revisión e adaptación caso de seren detectados desaxustes, a profesora de Relixión empregará as seguintes ferramentas e procedementos na medida que se revelen necesarios:

- Enquisas de autoavaliación do alumnado.
- Enquisas de autoavaliación do profesorado.
- Guías de análise
- Enquisas ao alumnado e ao profesorado
- Reunións do departamento

CUESTIÓN	SI/NON	XUSTIFICACIÓN	OBSERVACIÓNS
Acadáronse os obxectivos previstos? En que porcentaxe?			
Fíxose algún cambio nos contidos?			
Variouse nalgún aspecto a metodoloxía?			
Axustouse ben ó tempo?			
Utilizamos todos os recursos previstos?			
Cales actividades			

e recursos deron mellor resultado?			
Efectuouse algunha modificación na avaliación?			
Estivo motivado e implicado o alumnado en xeral?			
Cales foron os maiores intereses do alumnado?			
É aconsellable introducir algún cambio?			

ASPECTOS	DESTACAMOS	A MELLORAR	PROPOSTAS
Cumplimento da temporalización programada			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Consecución dos mínimos esixibles por parte do alumnado			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Atención á			

diversidade			
interdisciplinariedade			